

kultura

redakcija@glasistre.hr
591-516

PRIJE STO GODINA ROĐEN VIZIONAR MODERNE ARHITEKTURE I UMJETNOSTI

Umjetničko slavlje u čast Vjenceslava Richtera u vrtu njegove kuće

ZAGREB - Muzej suvremene umjetnosti obilježio je jučer, dan uoči dana kada je prije sto godina rođen Vjenceslav Richter, stotu obljetnicu rođenja tog vizionara moderne arhitekture i umjetnosti, najavivši u vrtu njegove kuće na Vrhovcu niz događanja kojima će mu se tijekom cijele godine odavati počast. "Grad Zagreb ponosi se tim genijem, suosnivačem Exata 51 i Novih tendencija, koji je svojim idejama, eksperimentiranjem i sintezom različitih umjetničkih disciplina potaknuo inovativne pojave i u drugim umjetničkim područjima", rekla je Vesna

rivali životne potrebe i tako postigli bolju kvalitetu življenja, te metropoli ponudio projekt Zagreb - grad na Savi koji do danas nije realiziran ni u kakvom obliku. Možda je stota obljetnica prigoda da zavirimo u taj projekt i da nam otvori neke nove vidike grada na Savi", ustvrdila je Kusin.

Grad Zagreb financira održavanje kuće i parka skulptura u njezinom vrtu, kojima od 1997. upravlja MSU. U godini velike obljetnice Grad je osigurao 300 tisuća kuna za izradu projektne dokumentacije, nakon čega će uslijediti obnova kuće. Kusin je najavila i da

Vjenceslav Richter projektirao je interijer zagrebačke Vile Zagorje, Kazališne kavane i kavane Corso

Kusin, u ime zagrebačkog gradonačelnika. Richter i njegova supruga Nada Kareš-Richter svoju su kuću još 1980. darovali tadašnjoj općini Črnomerec te kontinuirano popunjavali zbirku, koja je u početku imala 27, a danas broji 188 umjetničkih djela, skulptura, slika, grafika, crteža.

"Taj vizionar moderne arhitekture i umjetnosti, ali i veliki mislilac, bio je okupiran i problemima razvoja grada u funkciji čovjeka te nudio rješenja unutar kojih bi ljudi samostalno ostva-

će se tijekom travnja i početkom svibnja posebno oblikovanim plakatima krenuti s obilježavanjem prostora u Zagrebu koje je Richter projektirao ili dizajnirao njihov interijer, među ostalim, HDLU, Vilu Zagorje te Kazališnu kavanu i kavanu Corso, za koje Pintarić kaže kako su bili vjerojatno njegovi najproblematičniji projekti. Kao vrhunac obljetničkih događanja najavljena je velika izložba u MSU, koja će od 5. listopada, predstaviti sveobuhvatnost Richtera rada. (Hina)

Sven Popović u Kući za pisce

(Sandorf) te na raznim internetskim portalima. Književni prvijenac, zbirku priča "Nebo u kaljuži" (Meandarmedia) objavljuje 2015. godine, a pred izlaskom iz tiska mu je drugi roman, naslova "Uvjerljivo drugi". Jedan je od osnivača programa namijenjenog mladim autorima "Tko čita?", i jedan je od urednika istoimenog zbornika. Priče su mu uvrštene u izdanje "Best European Fiction 2017" (Dalkey Archive Press), te prevedene na engleski i rumunjski.

U Pazinu Sven Popović namjerava raditi na svom novom noir distopijskom romanu, a vrlo je sretan, kako kaže, što će se za njegova boravka u Kući za pisce ova vikenda u Pazinu održati SF konvencija Istrakon, koju je prvi put pohodio pred desetak godina i kasnije još nekoliko puta.

D. ŠIŠOVIĆ

Premijera "Ljiljana Vidića" u Kerempuhu

ZAGREB - Zagrebačko Satiričko kazalište Kerempuh kao svoju novu premijeru najavljuje u petak 21. travnja praižvedbu predstave "Narodni heroj Ljiljan Vidić" koju po istoimenom filmu redatelj Krešimir Dolenčić postavlja kao kazališnu

adaptaciju na tragu najuspješnijih uprizorenja toga teatra, punu politički neokretnog, uvrnutog humora. U predstavi igraju Mia Anočić - Valentić, Josip Brakus, Velimir Čokljat, Filip Detelić, Hrvoje Kečkeš, Ana Maras Harmander... (Hina)

UZ TRODNEVNI ZNANSTVENI SKUP "STVARANJE SOCIJALISTIČKOG ČOVJEKA" KOJI SE ODRŽAVA NA PULSKOM SVEUČILIŠTU JURJA DOBRILE

Jučer je na skupu izlagao i povjesničar Hrvoje Klasić

Agitprop je vodio računa tko će ući u novinske redakcije

Poznati povjesničar Hrvoje Klasić, na pitanje o mogućim paralelama uspostave nadzora nad medijima nakon 1945. i 1990. godine, rekao je: "Meni se više čini da današnja vlast ima obrazac Agitpropa u suočavanju s prošalošću"

PULA - Neposredno nakon kraja Drugog svjetskog rata, velikom je brzinom uspostavljen monopol komunističke partije nad medijima. Već u ljeto 1945. donesena je direktiva po kojoj rukovoditelj Agitpropa "brine o tome koji članci i o čemu treba da uđu", te "vodi računa o tome kakvi ljudi treba da uđu u redakciju partijskih i drugih novina i časopisa".

Odgojna dimenzija fiskulture

U poraću nije došlo do obnove građanskog tiska, poput zagrebačkog Jutarnjeg lista, koji je postojao između dva svjetska rata; tisak je podržavljen, kao i distribucija, a partija je najviše poteškoća imala s katoličkim tiskom. Najveći nedostatak Agitpropa u tom ranom poraću bio je manjak novinara-komunista pa su, među ostalim, organizirani ideološki kursovi za novinare s iskustvom.

Sukus je ovo jučerašnjeg predavanja Magdalene Najbar-Agičić sa Sveučilišta Sjever o uspostavi komunističke vlasti i nadzoru nad medijima, koje je izložila na trodnevnom

Projekt vodi pulski povjesničar Igor Duda

znanstvenom skupu "Stvaranje socijalističkoga čovjeka", koji danas završava na pulskom Filozofskom fakultetu.

U naknadnu se raspravu donesena je direktiva po kojoj rukovoditelj Agitpropa "brine o tome koji članci i o čemu treba da uđu", te "vodi računa o tome kakvi ljudi treba da uđu u redakciju partijskih i drugih novina i časopisa".

Klasić je u nastavku održao predavanje "Fiskultura u službi naroda - uloga tjelesnog odgoja u stvaranju jugoslavenskog socijalističkoga društva 1945. - 1952.", uk-

zavši na odgojnu dimenziju fiskulture. "Bilo je u radu s mladima i indoktrinacije poput strojevih vježbi u militantnom duhu, a od 1948. uvedena je i predvojnička obuka.

Svestrana stvaralačka ličnost

Ovaj znanstveni skup na kojem je izlagalo desetak domaćih i inozemnih predavača, dio je trogodišnjeg istraživačkog projekta "Stvaranje socijalističkoga čovjeka" koji se vodi pri Centru za kulturološka i povijesna istraživanja socijalizma (CKPIS) Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, a

voditelj mu je izv. prof. dr. sc. Igor Duda.

- Motivacija za projekt mogla je doći s više strana: od europskih renesansnih vizija savršenih utopijskih zajednica, preko socijalista utopista u 18 - 19. stoljeću ili Marxovih ideja o društvu jednakih u kojem radnici neće biti izrabljivani, a ovladat će nad sredstvima za proizvodnju. U ovom slučaju izravni poticaj bio je Program Saveza komunista Jugoslavije iz 1958. godine - tekst nešto dulji od 200 stranica, jako zahvalan za analizu, a uz to stilski vrlo dotjeran i kao štivo zanimljiv. Tamo se spominje socijalistički čovjek kao "svestrana stvaralačka ličnost", opisuje se društvo kakvo bi u jugoslavenskom slučaju on trebao graditi te lik idealnog komuniste koji bi taj proces trebao usmjeravati. U raznim izvorima iz ranoga jugoslavenskog socijalizma spominje se 'novi čovjek' i 'kovanje novih ljudi', ali Program iz 1958. svojom širinom i dubinom sve to nadmašuje, kaže Igor Duda.

Međutim, dodaje on, zamisljeno savršeno društvo, to 'carstvo slobode', nikada nije do kraja oblikovano, zapelo je u prijelaznoj fazi, našlo se u raskoraku između teorije i prakse.

- Treba se zato zapitati kakav je zapravo trebao biti socijalistički čovjek da bi omogućio uspjeh projekta novoga društva, na koji je način školovan i oblikovan, u kakvim je uvjetima trebao živjeti i raditi, kako provoditi slobodno vrijeme i kulturno se uzdizati. U istraživanje sam krenuo od pionira, od lika idealnoga socijalističkog djeteta kao prve stepenice u stvaranju novoga čovjeka. Uskoro se 2013. pojavio natječaj Hrvatske zaklade za znanost, okupio sam suradnike, podijelili smo teme, prijavili projekt i uspjeli na natječaju. Radimo od 2014. i ove godine posao privodimo kraju. Barem u ovoj fazi jer tema je neiscrpna, zaključuje pulski povjesničar Igor Duda.

Zoran ANGELESKI

Znanstveni skup na kojem je izlagalo desetak domaćih i inozemnih predavača, dio je trogodišnjeg istraživačkog projekta "Stvaranje socijalističkoga čovjeka" koji se vodi pri Centru za kulturološka i povijesna istraživanja socijalizma (CKPIS) Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli